

33 let SLOVENSKEGA EKOLOŠKEGA GIBANJA

ZVEZA EKOLOŠKIH GIBANJ SLOVENIJE - ZEG

Pisarna v Krškem: Cesta krških žrtev 53

GSM : 064 253 580

E-pošta: zogslo20@gmail.com

Spletna stran: <https://bistra.si/gospodarno-in-odgovorno>

www.zeg.si

Matična številka: 1679139

Številka: 124 /24

Datum: 27.6.2024

Vlada R Slovenije

Ministrstvo za okolje, podnebje in energetiko

Urad RS za jedrsko varnost

Državni zbor RS

Državni svet RS

GEN energija d.o.o.

Računsko sodišče RS

Mediji

ZADEVA: JE JEDRSKA ELEKTRARNA POTRESNO VARNA ?!

Vlada R Slovenije je te dni GEN energijo pozvala k pripravi ključnih podatkov o načrtovanem projektu JEK 2 , tudi o potresni in poplavni varnosti .

V GEN energiji javno pravijo, da bo potresna varnost ključni podatek za informirano referendumsko odločitev državljanov R Slovenije o jedrski prihodnosti letos jeseni.

Veliko študijo potresne varnosti je sprožila trditev strokovno priznanega francoskega instituta IRSN leta 2013, da so za Krško nujne nove raziskave potresne nevarnosti, sicer pa je treba obvestiti odgovorno politiko in slovensko jedrsko stroko, da je obratovanje nuklearke tvegano.

Nova slovenska naročena (tudi plačljiva) študija je trajala od leta 2015 do letos , in jo bo slovenski javnosti letos jeseni predstavila GEN energija in kot že kaže bo delovanje nove jedrske elektrarne na tem področju varno ?!.

2.)

a) Potresna varnost JEK 2

Novih spoznanj o potresni nevarnosti ne bi smeli prezreti. Na lokaciji sedanje in načrtovane prihodnje jedrske elektrarne obstaja potresno tveganje. Svetovno priznana svetovalna ustanova s področja jedrske varnosti, francoska IRSN, je po skrbnem pregledu zapisala, da lokacija v Krškem ni primerna za gradnjo drugega bloka elektrarne, ker je treba eno od tektonskih prelomnic na tem območju šteti za aktivno. Opozorilo, ki je pomotoma prišlo v javnost, je umaknjeno, potresne nevarnosti ni več. Dejstvo pa je, da bi morali takoj zapreti obstoječo nuklearko, če lokacija niti za novejšo, varnejšo nuklearko ne bi bila primerna.

Nevarnost potresa je resna. Na to kažejo številni manjši in večji potresi na tem širšem področju. Ne glede na to, kako nekateri obračajo dejstva in brezskrbno govorijo o varnosti elektrarne, je jedrska elektrarna Krško najbolj od vseh v Evropi podvržena potresom. Izbira lokacije v Sloveniji je bila čisto politične narave in tako že od začetka neprimerna in zelo nevarna, saj ni upoštevala potresne varnosti. Zato ni bilo odgovorno podaljšati uporabne dobe starajoči se elektrarni, pri kateri je povečano tveganje tudi zaradi povečane dovzetnosti za okvare in zlome, niti graditi skladišča radioaktivnih odpadkov.

Potres večje jakosti lahko ogroža tudi posredno. Ob potresu obstaja tudi verjetnost nesreče zaradi nevarnosti verižnega lomljenja gorivnih palic jedrskega goriva v reaktorju. Že ob običajnem delovanju NEK leta 2013 so ob zaustavitvi elektrarne na dnu reaktorja našli sedem odlomljenih palic jedrskega goriva. Te naj bi se odlomile zaradi povečanega pretoka primarne vode, ki preko notranje stene iz sredice z gorivnimi palicami prenaša toploto na sekundarno stran. Možnost ponovne okvare loma palic so odpravili z improvizacijo, saj so na kritična mesta vgradili polne jeklene palice namesto gorivnih palic.

b) Opozorilo študije francoske IRSN

V letu 2008 je IRSN (Institut de radioprotection et de Sûreté Nucléaire IRSN, 31, Avenue de la Division Leclerc, 92260 Fontenay-aux-Roses) sodeloval pri terenskih raziskavah in verjetnostni oceni potresne nevarnosti v okviru projekta izgradnje drugega bloka na lokaciji jedrske elektrarne Krško. Svetovalne storitve so izvajali v skupini za podjetje za proizvodnjo električne energije GEN-Energija v sodelovanju s slovenskim geološkim in gradbenim inštitutom. Prva faza je bila odkrivanje morebitnih napak, ki bi lahko v primeru potresa povzročile poškodbe na

površini. IRSN je sodeloval pri geološki raziskavi na geološki prelomnici in pomagal pri interpretaciji novih geofizikalnih podatkov, ki bi lahko razkrili

3.)

možnost aktivnih premikov oz. prelomov. Leta 2013 je terenska skupina IRSN v Sloveniji ugotovila, da je seizmični prelom pod jedrsko elektrarno Krško, ki jo upravlja GEN-energija, dejansko aktiven in so GEN-energiji svetovali, da lokacijo na tej lokaciji ni primerna za gradnjo druge NEK ali za podaljšanje delovanja obstoječega elektrarne za 20 let. Po prejemu te ekspertne ugotovitve je GEN-Energija nemudoma prekinila sodelovanje z IRSN in razglasila pogodbo o sodelovanju za nično. Ta reakcija GEN-Energije je bila popolnoma nestrokovna, neodgovorna in znanstveno neprimerna. Nato je predstavnica terenske skupine IRSN dr. Oona Scotti organiziral tiskovno konferenco na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani in razdelila kopije prispevka, ki potrjuje seizmični prelom, ki bi ga lahko razumeli kot aktiven in da lokacija ni primerna za gradnjo NEK. Kopija je dostopna v arhivu MOPE in ZEG.

Zdaj , enajst let pozneje, GEN-Energija načrtuje izgradnjo novega jedrskega reaktorja na isti, sporni lokaciji v gosto poseljenem območju Krškega. Strokovno in etično nesprejemljivo. Na potresno izpostavljeni lokaciji je gradnja dražja, varnostno tveganje večje.

Izpuščeno je poročilo IRSN iz leta 2013, ki opozarja, da je lokacija neprimerna za jedrske objekte. Glede na dejstvo, da to poročilo nikoli ni bilo ovrženo, temveč zgolj prikrito, bi bilo politično korektno, da se to poročilo IRSN-a uvrsti v referendumska gradiva o odločitvi gradnje JEK 2.

Ekološki pozdrav !
ing.

Karel Lipič, univ.dipl.

Predsednik Zveze ekoloških
gibanj Slovenije - ZEG

Predstavitev predlagatelja opozorila in pobude:

Zveza ekoloških gibanj Slovenije-ZEG , nevladna okoljska organizacija (ima status društva v javnem interesu po ZVO) , stranka v postopku priprave CPVO NEPN in aktivno deluje na področju ionizirnih sevanj . Delovanje JE Krško spremlja že od davnega leta 1992 . Smo edina

okoljska NVO, ki stalno in redno spremlja dogajanja na področju jedrske varnosti v Sloveniji in EU. ZEG ima s strani Ministrstva za okolje in prostor podeljen status stranskega udeleženca v javnem interesu za pripravo PVO pri gradnji odlagališča za nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO), skladišča visoko radioaktivnih odpadkov (VRAO) ter podaljšanja obratovalne dobe JEK do leta 2043. Je v skupini NVO za pripravo NEPN.